

L'Espriu o mig segle d'educació integradora

L'institut Salvador Espriu de Salt va obrir portes el 3 d'octubre del 1976 com el segon institut de Girona després del Vicens Vives

La història del centre ha anat lligada a l'increment de l'oferta, del nombre d'alumnes i de la seva diversitat

Quan no feia ni un any que el dictador Francisco Franco havia mort, el 3 d'octubre del 1976, aquest any en farà 50, obria les portes l'Instituto Nacional de Bachillerato, mixto número 2 de Gerona, barrio de Salt. En aquell moment, Salt era un barri perifèric de Girona després que el Ministeri de Governació de l'Estat espanyol n'hagués decretat, el 1968, la seva annexió arbitrària que més tard, el 1975, va ser ratificada a pesar i en contra de la voluntat dels seus veïns. El primer institut de Girona va ser el Jaume Vicens Vives, al barri de les Pedreres, i el segon, el de Salt, que dos anys més tard, concretament el novembre del 1978, seria batejat amb el nom de Salvador Espriu. "Malgrat tots els entrebancs i el tragí de pintors i guixaires pels corredors per l'institut, vàrem iniciar les classes el dia previst, el dilluns 3 d'octubre del 1976", explica el primer director de l'institut, Carles Barceló, en el llibre L'Espriu (1976-1983), que va publicar amb motiu dels 40 anys de recuperació del govern municipal de Salt.

El centre es va posar en marxa en unes condicions força precàries derivades en bona part de les presses amb què l'empresa constructora va acabar les obres. No disposava de laboratoris ni tampoc de biblioteca. I quan van arribar les primeres pluges de la tardor, l'aigua es va escolar pel sostre del gimnàs i va malmetre el parquet de la pista. Així que, amb empentes i rodolons, un equip format per 18 professors van començar a impartir classes de l'antic BUP i COU per a uns 200 alumnes. Tal com recorden l'exprofessor de matemàtiques Josep Serra –va treballar-hi entre els anys 1977 i 1987– i l'exalumna Eva Rigau –va ser-hi entre els anys 1979-1983–, l'institut de Salt acollia, a banda dels adolescents saltencs, per als quals l'Espriu va representar una oportunitat única per estudiar batxillerat, aquells que no cabien al Vives, procedents d'altres municipis del Gironès, com Bescanó, Bordils, Cassà de la Selva i Llagostera, i també de la comarca de la Selva, com Anglès i la Cellera. "La major part dels alumnes eren de pagès, provenien d'un entorn rural", destaca Rigau. I un dels trets característiques del primer equip docent era la seva joventut. "Quan vaig arribar aquí, el 1977, tenia 25 anys. Et presentaves a les oposicions, i si les guanyaves, anaves on hi havia lloc, que era aquí", indica Serra. Pel que fa a les famílies, un cop superades les reticències inicials, es van implicar de valent en el funcionament del centre i de fet, segons subratlla Barceló, va ser a l'Espriu on es va constituir la primera associació de pares d'alumnes.

Un centre 'progre' Però l'Espriu no només va estar a l'avantguarda en aquests dos aspectes. Barceló explica que al cap de poc temps d'entrar en servei, l'institut de Salt es va guanyar la fama de progre. I és que, ja en el primer curs, alguns professors van demanar que el claustre es pronunciés a través d'una votació sobre l'entrada d'alumnes a les sessions d'avaluació trimestrals. I, segons relata en el llibre, si bé aquesta necessitat de democratització de la dinàmica i la gestió dels centres docents no era exclusiva de l'Espriu, s'accentuava en els centres amb claustres més joves, integrats majoritàriament per professors no numeraris, els coneguts com a PNN, que durant la segona meitat dels setanta, van protagonitzar vagues d'envergadura per reclamar la convocatòria d'oposicions. L'equip directiu va voler donar sortida a les ànsies de participació amb la possibilitat que totes les decisions transcendents fossin debatudes i consensuades en el claustre general. De seguida, però, es va posar de manifest la inviabilitat del projecte. No obstant això, la joventut del claustre de professors va atorgar a l'institut un dinamisme i una vitalitat que, segons exposa Barceló, que va estar al capdavant del centre fins a juny del 1981, es va traduir en la celebració d'activitats lúdiques i culturals, com la diada de Sant Jordi, i la

realització d'esdeveniments esportius amb la participació d'alumnes i professors.

La història dels darrers 40 anys del Salvador Espriu va estretament lligada a l'increment no únicament de l'oferta educativa sinó també, i sobretot, a l'augment del nombre d'alumnes i la varietat de la seva procedència, que és un reflex dels canvis demogràfics que ha experimentat Salt arran de l'arribada de població immigrant.

L'any 2003, l'Espriu deixa de ser un centre únicament de batxillerat i incorpora estudis de FP. Aquell any, es comença amb la família de sistemes microinformàtics i xarxes; el 2017, s'introdueix jardineria i el 2019, la branca de guia en el medi natural (Guiamn). L'institut, que conserva l'edifici primigeni, necessita ampliar espais i el curs 2018/2019 s'instal·la el primer barracó a la zona d'esbarjo per donar resposta al creixement dels grups d'ESO. L'ampliació de l'oferta d'estudis professionals fa necessari, el curs 2021/22, un segon barracó. Actualment, un dels barracons es destina prioritàriament a batxillerat, mentre que l'altre acull els cicles formatius de grau mitjà. Aquest curs hi ha matriculats prop de 850 alumnes i hi treballa una plantilla formada per 90 docents. En el decurs de mig segle, s'ha quadruplicat el nombre d'estudiants i de professors.

L'Espriu, que com la resta de centres educatius públics de Salt és de màxima complexitat, d'alumnes immigrants n'ha tingut sempre. El professorat indica que, primer, provenien del sud d'Espanya i els darrers vint anys, del nord d'Àfrica, dels països subsaharians i darrerament, també, n'hi ha molts de Centreamèrica. A ESO, el 90% dels alumnes són de famílies immigrants d'una vintena de nacionalitats diferents. La principal dificultat que planteja aquesta diversitat és la relació amb les famílies, moltes de les quals tenen vertaders problemes socioeconòmics per sortir-se'n i per a les quals l'alimentació, l'habitatge i la feina passen al davant de l'educació.

I si haguéssim de destacar un tret característic de l'Espriu? La professora i orientadora Núria Bosch, que fa vint anys que hi treballa, assegura que és un institut que reclama al professor una implicació superior. "Hi ha una mirada d'acollida i restaurativa cap a l'alumnat i això vol dir també fer un acompanyament emocional. Demana de ser-hi", assegura.

Sobre la commemoració d'aquest mig segle de l'Espriu, Serra manifesta que "avui, amb el claustre i tota la comunitat educativa implicats i il·lusionats, ho afrontem des del present: millora dels resultats educatius, internacionalització, convivència a través de pràctiques restauratives i més oportunitats perquè els nostres joves se'n surtin a la vida".

Publicat a:

-Setmanari Girona 06-02-2026, Pàgina 6

Font del document:

<http://www.elpuntavui.cat/societat/article/16-educacio/2617690-l-espriu-o-mig-segle-d-educacio-integradora.html>